

Нино Николов

СЛОВО ПРИ ОТКРИВАНЕТО НА ПАМЕТНИКА НА КИРИЛ И МЕТОДИЙ

Събраха ни тук стъпките и словата на братята Кирил и Методий, стекнали преди единадесет века и в древните земи на Панония. Душевно богат и щедър е един народ, когато полага грижи не само за историческото си минало, но и за културната предистория на своите земи. Такъв народ е унгарския. И аз мисля с благодарност за него, изправен пред най-новия паметник-обелиск на братята Кирил и Методий.

Създатели и защитници на славянската азбука, тези славни мъже израснаха в един твърде консервативен свят до борци за просветата на всеки народ да търси и изповядва истината на собствения си език. Техните демократични възгледи изпревариха европейската реформация и сякаш предопределиха нейните основни искания. Те търсеха и намериха опора в различията и богатствата на културите. Вярвах в силата на просветения ум, във възможностите на човешката логика, в проникновенията на историческото развитие. Тъкмо в това тяхното дело е ценно и до ден днешен не само за славянските народи, но и за всички народи на Европа, за цялото човечество.

Като българин, писател и преводач, аз ще изразя и по-близкото си отношение към Кирил и Методий, както и към техните непосредствени ученици Климент, Наум, Горазд, Сава и Ангеларий, които положиха още ранни девети век началото на българската литература и на преводаческото дело в България. Това първоначало за славянските литератури даде през следващите столетия зрели и сладки за цялото човечество плодове.

Ние българите, които присъствуваме тук, виждаме в паметника на Кирил и Методий, така великолепно изпълнен от Фридеш Янзер, още един траен символ на българо-унгарското приятелство, обновено с по-богат смисъл и съдържание през десетилетията на

социализма. Нека това приятелство бъде вечно, като делото на Кирил и Методий!

Nino Nikolov

AVATÓBESZÉD

Itt gyűltünk össze, az ősi Pannónia földjén, hol tizenegy évszázaddal ezelőtt Cirill és Metód is járt és beszélt. Nagylelkű és bőkezű az a nép, mely nemcsak saját történelmi múltját, de földjeinek kulturális előtörténetét is gonddal ápolja. Ilyen nép a magyar nép. S én, Cirill és Metód legújabb emlékműve előtt állva, hálás szívvel gondolok erre a népre.

E két dicső férfiú, a szláv írás megteremtői és védelmezői, egy nagyon konzervatív világban lettek harcosai annak az elvnek, hogy minden népnek joga van a saját nyelvén keresni és megvallani az igazságot. Demokratikus nézeteikkel századokkal megelőzték az európai reformációt és szinte meghatározták annak fő követeléseit. A kultúrák változatosságában és gazdagságában kerestek és leltek támaszt. Hittek a felvilágosult emberi szellem erejében, a logika lehetőségeiben, bíztak a történelmi fejlődést igazoló voltában. Művük éppen ezért nagy érték mind a mai napig nem csupán a szláv népek, hanem minden európai nép és az egész emberiség számára.

Mint bolgár, mint költő és műfordító, kifejezésre kell juttatnom saját intimebb viszonyomat is Cirillhez és Metódhoz, közvetlen tanítványaikhoz – Klimenthez, Naumhoz, Gorazdhoz, Szávához és Angelarijhoz, akik már a korai IX. században megvetették a bolgár irodalom és műfordítás alapjait. S a szláv nyelvű irodalmak e korai üde hajtása a következő századok során az édes gyümölcsök gazdag termésével ajándékozta meg az emberiséget.

Mi bolgárok, akik ez ünnepségen részt veszünk, elmondhatjuk, hogy Cirill és Metód emlékművében, mely Janzer Frigyes oly csodás megformálásában áll előttünk, a bolgár-magyar barátság egy újabb, tartós szimbólumát is látjuk. Szimbólumát testériségünknek, mely új értelmet és gazdagabb tartalmat kapott a szo-

cializmus évtizedeiben. Legyen ez a barátság örök, mint Cirill és Metód eszméi.